

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 120. Ἐξά-
μην δραχ. 65. Τρίμηνν δραχ. 35.ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατηρ. 50.
Ἀμερικῆς δολλάρια 3.—Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλινία 10.
Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀθήναι, 8 Ἰουνίου 1940

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου ἄλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδῆποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 47ος

Ἔτος 62ον.—Ἀριθ. 28

Η ΜΙΚΡΗ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ F. H. BURNETT

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

Ἦστερα δμως, βλέποντας πὼς ἡ Δόττη ἔμενε ἀκούνητη καὶ πὼς ἡ Σάρα τὸν ἐφώναζε ὅπως προ-
σκαλῇ κανεὶς τις κόττες πὺ θέλει νὰ ταῖσῃ, σκέφθηκε πὼς τὸ κάτω-κάτω αὐτὸ πὺ νόμιζε γιὰ παγίδα ἴσως καὶ νὰ μὴν ἦταν. Ἐγείρε λοξὰ τὸ κεφάλαι-
κι του καὶ μὲ τὰ ματάκια του πὺ ἦταν μαῦρα καὶ στρογγυλὰ σὰν χάντρες κοίταξε τὰ ψίχου-
λα. Ἡ Δόττη μὲ κόπο κρατιό-
ταν ἀκούνητη.

—Θάρθη, τί λές, θάρθη ;
ρωτοῦσε ψιθυριστὰ τὴ Σάρα.

—Φαίνεται πὼς ἔχει μπεῖ
σὲ μεγάλο πειρασμό, ἀπάντησε
ἡ Σάρα. Τώρα ἀναρωτιέται μο-
ναχὸς του νὰ τολμήσῃ ἢ νὰ μὴν
τολμήσῃ ; Ὡ νά, πῆρε τὴν ἀ-
πόφασή του, ἔρχεται, ἔρχεται !

Ὁ σπουργίτης εἶχε φτερου-
γίσει κάτω στὰ κεραμίδια καὶ
τώρα πλησίαζε τὰ ψίχουλα μὲ
μικρὰ-μικρὰ πηδηματάκια. Ὁ-
στόσο ὅταν δὲν ἀπείχε παρὰ
τρία πηδημάτα ἀκόμη, κοντο-
στάθηκε καὶ ἔγειρε πάλι διστα-
κτικὰ τὸ κεφάλι του μὲ τὸν ἐν-
δόμυχο φόβο, μὴν τυχὸν ἡ Σά-
ρα καὶ ἡ Δόττη μεταμορφώνον-
ταν ξαφνικὰ σὲ δυὸ χοντροὺς
γάτους καὶ χυμοῦσαν καταπάνω
του. Τέλος ἀφοῦ πείσθηκε πὼς
τὰ δυὸ κορίτσια ἦταν λιγώτερο
ἐπίφοβα ἀπ' ὅ,τι φαίνονταν, πῆ-
γε ἀκόμη πὺ κοντὰ μὲ μικρὰ
διστακτικὰ βηματάκια, ὥσπου
μόλις βρέθηκε κοντὰ σ' ἓνα με-
γάλο ψίχουλο, τὸ ἔρπαξε μὲ τὸ
ράμφος του γοργὰ σὰν ἀστραπή,
ἔδωσε ἓνα πέταμα καὶ κατέφυ-
γε μαζὶ μὲ τὴ λεία του στὴν
ἄλλῃ γωνιά τῆς καμινάδας.

—Ἐ, τώρα ἡσύχασε πὼς δὲν

ἔχομε κακοὺς σκοποὺς μαζὶ του, εἴ-
πε ἡ Σάρα. Καὶ νὰ ἰδῇς πὺ θὰ ξα-
νάρθη.

Τὸ σπουργιτάκι ὄχι μοναχὰ ξα-
νάρθε ἀλλὰ ἔφερε μαζὶ του καὶ ἓνα
φίλο του, ὁ φίλος πῆγε καὶ κουδά-

λησε κάποια συγγενῇ του καὶ οἱ
τρεῖς τοὺς ρίχτηκαν στὸ φαί μὲ τὴν
καρδιά τοὺς τιτιβίζοντας χαρούμενα
μὰ ρίχνοντας κάθε τόσο καὶ μερικὲς
λοξὲς ματιὲς κατὰ τὸ μέρος τῆς Σά-
ρας καὶ τῆς Δόττης. Ἡ Δόττη ἦταν

σὲ τέτοιο σημεῖο ἐνθουσιασμένη,
ὥστε εἶχε ξεχάσει ὁλότελα τὴν
κακὴ ἐντύπωση πὺ τῆς ἔκανε
ἡ σοφίτα καὶ ὅταν κατέθηκε ἀ-
πὸ τὸ τραπέζι τὴν παρέλαβε ἡ
Σάρα καὶ ἀρχισε νὰ τῆς δείχνῃ
τὶς ὁμορφιεὶς τῆς κάμαράς τῆς,
ὁμορφιεὶς πὺ πρώτη φορὰ τὶς
ἀνακάλυπτε καὶ αὐτὴ ἡ ἴδια.

—Βλέπεις, τῆς ἔλεγε, βλέ-
πεις πόσο μικρὴ εἶναι αὐτὴ ἡ
καμαρούλα καὶ πόσο ψηλὰ βρί-
σκεται ; Σὰν φωλίτσα πουλιοῦ
ἐπάνω σ' ἓνα ψηλὸ δέντρο. Καὶ
τὸ ταβάνι πὺ γέρνει ἀπὸ τὸ ἔ-
να μέρος, εἶναι τόσο ἀστεῖο. Ὁ-
ταν βρίσκεσαι ἀπὸ τούτῃ τῇ με-
ριά μπορεῖς νὰ τὸ πιάνῃς μὲ τὸ
χέρι σου. Γιὰ κοίταξε καὶ τὴ
σομπρίτσα μου ἐκεῖ στὴ γωνιά.
Εἶναι λίγο σκουριασμένη, μὰ ἂν
τὴν μαύριζε καὶ τὴν ἐγυάλιζε
κανεὶς καὶ ἄναθε μέσα μιὰ καλὴ
φωτιά, τί ὁμορφα πὺ θὰ ἦταν.

Πηγαινοερχόταν μὲς στὴν κά-
μαρα ἔχοντας πιασμένη τὴ Δότ-
τη ἀπ' τὸ χέρι καὶ δείχνοντάς
τῆς ὅλα τὰ θαυμάσια πράγματα
πὺ ἀνακάλυπτε.

—Εἶναι πολὺ νόστιμὴ καμα-
ρούλα, συνέχισε ἡ Σάρα, Μπο-
ροῦσε νὰ στρώσῃ κανεὶς χάμω
ἓνα ὠραῖο παχὺ ἰνδιάνικο χαλί
σὲ γαλάζιο χρῶμα. Σ' ἐκείνῃ
τῇ γωνιά θὰ ἔμπαινε ἓνα μικρὸ
ντιβανάκι μὲ πολλὰ πολλὰ μα-
ξιλάρια γιὰ νὰ χώνεται κανεὶς
βαθεῖα μέσα σ' αὐτά. Ἀπὸ πάνω
μιὰ ἐταξερίτσα γεμάτη βιβλία,
πὺ νὰ μπορῇ κανεὶς νὰ ἀπλώ-
σῃ τὸ χέρι του καὶ νὰ πιάνῃ ὅ-
ποιο θέλει. Μπροστὰ στὴ σόμ-
πα θὰ ἦταν ἀπλωμένο ἓνα δέρμα
θηρίου καὶ οἱ τοῖχοι γύρω-γύρω

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΖΩΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Ὁ μικρὸς Φιφὴς καὶ ὁ μεγάλος του σκύλος

θά ήταν σκεπασμένοι με κάδρα και με χαλιά. Έδω θά έμπαινε μια λάμπα μ' ένα τριανταφυλλί άμπαζούρ· στη μέση της κάμαρας ένα τραπέζι με δλο τὸ σερβίτσιο τοῦ τσαγιού. Όσο γιά τὸ κρεβάτι, ὡ αὐτὸ θά ήταν έντελῶς διαφορετικὸ θά είχε ὠραια, μαλακὰ στρώματα, ζεστὲς χνουδάτες κουβέρτες. Καί στὸ τέλος, ἴσως νὰ καταφέρναμε νὰ ἡμερέψουμε καί τὰ σπουργίτια τόσο, ὥστε νὰ χτυποῦν μοναχὰ τους με τὴ μύτη τους τὸ τζάμι γυρεύοντας νὰ μποῦν μέσα!

—Ὡ Σάρα! φώναξε ἡ Δόττη, πόσο θά ἤθελα νὰ μένω κι' ἐγὼ ἐδῶ! Όταν ἡ Σάρα, ἀφ' οὗ ἔπεισε τέλος πάντων τὴ Δόττη πῶς ήταν καιρὸς νὰ κατεβῇ κάτω, καί τὴν πήγε ὡς τὸ κεφαλόσκαλο, γύρισε πίσω στὴν κάμαρά της, στάθηκε στὴ μέση της σοφίτας καί κοίταξε γύρω της. Τὸ πέταμα τῆς φαντασίας της εἶχε πέσει, ἡ φόρα της εἶχε κοπεῖ. Τὸ κρεβάτι τῆς παρουσιάστηκε ὥπως ήταν στὴν πραγματικότητα, σκληρὸ καί σκεπασμένο με μιά ἄθλια τριμμένη κουβέρτα. Οἱ τοῖχοι ήταν μαθημένοι στίς περισσότερες μεριές καί οὔτε ἓνα τόσο δα χαλάκι δὲν ἐσκέπαζε τὸ σανιδένιο πάτωμα. Σ' ὅλη τὴν κάμαρα δὲν ὑπῆρχε ἄλλο κάθισμα ἀπὸ τὴν παλιά καί ξεχαρδαλωμένη πολυθρόνα. Ἡ Σάρα ἔπese βαρειά ἐπάνω στὴν πολυθρόνα καί ἔκρυψε τὸ πρόσωπό της μὲς στὰ χέρια της. Ἡ σύντομη ἐπίσκεψη τῆς Δόττης τὴν ἔκανε νὰ τῆς φαίνεται τώρα ἀκόμη πιδ πικρὴ ἡ μοναξιά της, ὥπως στοὺς φυλακισμένους φαίνεται πιδ βαρειά ἡ φυλακή, ὅταν ἡ βαρειά πόρτα τοῦ κελλιοῦ κλείση πίσω ἀπὸ τοὺς ἐπισκέπτες τους.

—Βρίσκομαι μόνη μου, εἶπε, σὲ μιά ἀπόμερη γωνιά, στὴν πιδ ἀπόμερη γωνιά τοῦ κόσμου.

Ἦταν βυθισμένη σ' αὐτὲς τίς θλιβερές της σκέψεις, ὅταν τῆς φάνηκε πῶς ἄκουσε ἓνα ἑλαφρὸ τρίξιμο.

Σήκωσε τὸ κεφάλι καί, μ' ὄλο πὺ δὲν ήταν φοβερισάρα, κρατήθηκε με δυσκολία γιά νὰ μὴν πηδήσῃ ἐπάνω στὴν πολυθρόνα. Ἀντίκρυ της ἀκριβῶς, ἓνας μεγάλος πόντικας, στεκόταν ὀρθὸς στὰ δύο του πσινα πόδια καί μύριζε τὸν ἄέρα με πολὺ σοδαρὸ ὕφος.

Μερικὰ ψίχουλα ἀπὸ τὸ ψωμάκι τῆς Δόττης εἶχαν πέσει στὸ πάτωμα καί ἡ μυρουδιά τους εἶχε φθάσει ὡς τὴ μύτη τοῦ ποντικοῦ καί τὸν εἶχε κάνει νὰ βγῇ ἀπὸ τὴν τρύπα του.

Ἡ Σάρα βρισκόταν καρφωμένη ἀκίνητη στὴ θέσι της καί τὸν ἐκοίταζε. Τὴν κοίταξε κι' ἐκεῖνος με τὰ

γυαλιστερά ματάκια του σὰν νὰ τῆς εἶχε κάνει μιὰ ἐρώτηση καί νὰ περιμένε τὴν ἀπάντησή της. Φαινόταν καθαρά πῶς δὲν ἤξερε ἀκόμη τί ὑποδοχὴ τὸν ἐπερίμενε καί ἡ στάση του αὐτὴ ἔκανε τὴ Σάρα νὰ σκεφθῇ, ὥπως μοναχὰ αὐτὴ σκεπτόταν:

—Εἶναι στ' ἀλήθεια πολὺ στενὸ χωρὸ πρᾶγμα νὰ εἶσαι ποντικὸς, εἶπε με τὸ νοῦ της. Όλος ὁ κόσμος σὲ συχαίνεται. Όταν τολμήσῃς νὰ ξεποδάλῃς πουθενά, ὅλοι ἀρχίζουν νὰ ξεφωνίζουν καί νὰ τρέχουν ἐδῶ κι' ἐκεῖ φωνάζοντας: «Θεέ μου, τί φρικτὸ ζῶο!» Ἐγὼ δὲν θά τὸ ἤθελα ποτέ μου νὰ φωνάζουν γιά μένα: «Θεέ μου, τί φρικτὴ Σάρα! καί νὰ μοῦ στήνουν παγίδες κρυμμένες κάτω ἀπὸ ἓνα ὀρεκτικὸ φαγητό. Τί διαφορετικὰ πὺ εἶναι νὰ εἶσαι σπουργίτης: Μὰ νά, κανένας δὲν ρώτησε τὸν ποντικὸ τί προτιμοῦσε νὰ εἶναι, ποντικὸς ἢ σπουργίτης; Κανένας δὲν τοῦ εἶπε: «Τί θά σ' ἄρесе καλύτερα;»

Ἐνῶς ἔκανε αὐτὲς τίς σκέψεις στεκόταν έντελῶς ἀκούνητη κι' ὁ ποντικὸς ἐπῆρε θάρρος. Φοδὸταν ἀκόμη, μὰ ὥπως ὁ σπουργίτης, ἔτσι κι' αὐτὸς ἔλεγε μέσα του πῶς δὶχως ἄλλο ἡ Σάρα δὲν ήταν κανένα ἐπίφοβο θηρίο, ἔτοιμο νὰ χυμῆξῃ ἐπάνω του. Πεινοῦσε πάρα πολὺ ὁ δόλος ὁ ποντικὸς ἡ οἰκογένειά του, ἡ γυναίκα του καί τὰ παιδάκια του ήταν ἐγκαταστημένα σὲ μιά τρύπα μὲς στὸν τοῖχο καί τώρα καί μερικὲς ἡμέρες ήταν σὲ μεγάλη στενοχώρια. Δὲν ἔβρισκαν τίποτε νὰ φᾶν, τίποτε νὰ τραχανίσουν. Τὰ μωρὰ ποντικάκια ἔκλαιγαν ἀπὸ τὴν πείνα καί ὁ πατέρας τους ήταν ἀποφασισμένος νὰ ριψοκινδυνεύσῃ καί τὴ ζωὴ του ἀκόμα γιά νὰ πάῃ στὰ παιδιὰ του νὰ φᾶνε μιά μπουκίτσα. Γι' αὐτὸ ἔπese ἀθόρυβα στὰ τέσσερά του πόδια.

—Ἐλα, ἔλα, καὺμένε ποντικέ, καί μὴ φοδᾶσαι, ἔκανε ἡ Σάρα. Δὲν εἶμαι ποντικοπαγίδα. Ἐλα νὰ φᾶς τὸ ψωμάκι. Οἱ φυλακισμένοι τῆς Βαστίλλης ἔπιασαν φιλία με τοὺς ποντικούς τοῦ κελλιοῦ τους. Ἄν δοκίμαζα νὰ σὲ ἡμερέψω;

Μὲ τί τρόπο καταλαβαίνουν τὰ ζῶα τοὺς ἀνθρώπους; Δὲν ξέρω, ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι πῶς πολλὲς φορές τοὺς καταλαβαίνουν. Ἰσως νὰ ὑπάρχῃ μιὰ παγκόσμια γλῶσσα πὺ δὲν εἶναι καμωμένη με λέξεις, ἀλλὰ με ἄλλα σημεῖα καί πὺ τὴν καταλαβαίνουν ὅλα τὰ ζωντανὰ πλάσματα ὅσα ζοῦν ἐπάνω σ' αὐτὴ τὴ γῆ. Ἰσως μὲς στὴ φύση ὑπάρχῃ μιὰ φωνὴ πὺ μιλεῖ σιωπηλὰ σὲ ὅλους ὥπως κι' ἂν εἶναι, ὁ ποντικὸς ἀπὸ

ἐκείνη τὴ στιγμή κατάλαβε πῶς ὅσο ποντικὸς κι' ἂν ήταν δὲν εἶχε νὰ φοδᾶται τίποτε. Μάντευσε πῶς τὸ ἀνθρώπινο ἐκεῖνο πλάσμα τὸ καθισμένο ἐπάνω στὴν κόκκινη πολυθρόνα δὲν θά δοκίμαζε νὰ τὸν τρομάξῃ με ἀγριοφωνάρες, δὲν θά τοῦ πετοῦσε καταπάνω του σίδερα ἢ ἄλλα φοβερά πράγματα πὺ θά τὸν σκότωναν ἢ θά τὸν πλήγωναν καί θά τὸν σακάτευαν.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ ΚΙ' ΟΙ ΜΑ'Ι'ΜΟΥΔΕΣ ΜΥΘΟΣ

Οἱ μαῖ'μουδες ξενοχτοῦν καί τὴν ἐρημιὰ ταράζουν καθὼς τρέχουν καί γελοῦν. Ἐάφνου στέκουν καί κοιτάζουν σ' ἐνὸς πηγαδιοῦ βυθὸ τὸ φεγγάρι τὸ λαμπρὸ.

Καί ρωτοῦνται:—«Τάχα ποὺς ἐκεῖ κάτου τόχει ρίξει; ἢ θά'ναι τρελλὸς ἢ ἐχτὸς πὺ γυρεῖ νὰ τὸ πνίξῃ ἢ θά μπηγῇ νὰ λουστῇ καί δὲν ξέρει πῶς νὰ βγῇ.

«Τώρα ἡ λάσπη τοῦ βυθοῦ τὸ φεγγάρι θά σκεπάσῃ κι' ἀπ' τὸ ὄλο τοῦρανοῦ δὲν θά χύνη φῶς στὴν πλάση πάλι ἂν δὲν ἀναστυρῇ πρὶν ἡ λάμψη του σβυστεῖ!»

Τότε μιὰ μαῖ'μου πηδᾷ με ὀρμὴ σ' ἓνα δεντροκλάδι κι' ἀφ' οὗ ἀρπάχτηκε σφιχτὰ στέκει ἀπάνω στὸ πηγάδι κι' ἀπὸ τὸ γυρτὸ κλαδὶ κρέμεται με ὀρθὸ κορμί.

Καί με λόγια σοβαρά τέτοια συμβουλή τοὺς δίνει: νὰ πιστοῦν ἀπ' τὴν οὐρὰ κι' ὅταν ἀλυσίδα γίνη θά βρεθῇ στοῦ πηγαδιοῦ τὸ βυθὸ ἢ στερεὴ μαῖ'μου.

Κι' εὐκολα, σὲ μιὰ στιγμή, λίγο σκύφτοντας, θά σώσῃ τὸ φεγγάρι, καί γοργὴ πάλι ἐδῶ θά σκαρφαλώσῃ. . . Κι' ὅλες πιάστηκαν σφιχτὰ καί κρατιοῦνται ἀπ' τὴν οὐρὰ.

Μὰ στῆς νύχτας τῇ σιγῇ ἔαφνου τρέξιμο γοιγιάται. . . Κι' ἔχει σπᾶσει τὸ κλαδὶ κι' ὅλη ἡ συντροφιά κυλιέται κι' ἓνα χτύπημα βουερὸ κάτου στὸν ὑγρὸ βυθό. . .

Καί τοῦ δάσους τὸ Στοιχειὸ λείει:—«Ζητοῦσαν νὰ γλυτώσουν τὸ φεγγάρι τὸ λαμπρὸ καί στὸν κόσμῳ φῶς νὰ δώσουν, ἀλλὰ ὁ νοῦς τους σκοτεινὸς ήταν, κι' ὄχι ὁ οὐρανός!»

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΓΟΥΡΟΣ

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΑ ΕΞΗΝΤΑΧΡΟΝΑ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

Ἀγαπητοί μου,

ΓΥΡΙΖΩ ἀπὸ τὴν Πάτρα καταγοητευμένος. Καθὼς γνωρίζετε, ἡ Ἐπιτροπὴ πὺ διοργάνωσε κεῖ τὸν ἑορτασμὸ τῶν Ἑξηντάχρονων προσκάλεσε καί μᾶς. Πήγαμε λοιπὸν ὁ κ. Παπαδόπουλος, ἡ δ. Ταρσούλη, ἡ δ. Ταμπακοπούλου κι' ἐγὼ. Φύγαμε ἀπὸ δῶ τὸ ἀπομεσήμερο τῆς Τετάρτης, φτάσαμε στὴν Πάτρα κατὰ τίς ἐξήμισι, κι' ἀφ' οὗ ξεκουραστήκαμε λίγο στὸ ξενοδοχεῖο, πήγαμε στὸ θέατρο.

Τὸ βρήκαμε γεμάτο κόσμῳ, καί προπάντων παιδιὰ, Διαπλάσπουλα. Ἀλλὰ καί στὸ Σταθμὸ, πρωτύτερα, εἶχαν ἔρθει πολλὰ, με τὴν Ἑλένη Λαμπέρη, τὴν ἀκούραστη διοργανώτρια, νὰ μᾶς ὑποδεχθοῦν. Ἔτσι, ἂν στὴ Θεσσαλονίκη δὲν ἐγνώρισα παρὰ τρία-τέσσαρα, στὴν Πάτρα ἐγνώρισα τόσα, πὺ θάταν ἀδύνατο νὰ τὰ θυμηθῶ τώρα ὅλα. Ἦταν ἡ Μεγάλῃ Ἑλλάς, πρώτη καί καλύτερη — με πόση χαρὰ τὴν ἐγνώρισα κι' ἀπὸ κοντά!—ἡ Κίτρινη Ἀράχνη, πὺ τὴν εἶχα ξαναῖδεῖ στὴν Ἀθήνα, τὸ Μαγεμένο Δοξάρι, τὸ Νυχτοτοράγονδο, τὸ Λακοναμένο Χαυδόγελο, ἡ Μὶς Ἥην, ὁ Καραβόσκυλος, τὸ Ἀστὸ τῆς Ἀδῆς, ἡ Βασίλισσα τοῦ Βορρᾶ, ἡ Τάϋ-Σῆ...καί...καί τὸ παλιὸ μᾶς Κεντρί, πὺ κείνη τὴν ἡμέρα ἴσα-ἴσα ἔφτασε στὴν Πάτρα περαστικός, καί μαθαίνοντας γιά τὴ γιορτὴ, ἔτρεξε ἴσα στὸ θέατρο!

Ἦταν ἓνα μεγάλο ὑπαίθριο, τὸ «Λυρικό». Ἐκεῖ ἐγνώρισαμε καί τὸν εὐγενικώτατο πρόεδρο τῆς Ἐπιτροπῆς, τὸν δήμαρχο Πατρῶν κ. Ροῦφο, παλὶδ κι' αὐτὸν Διαπλάσπουλο. Καί καθὼς μιλοῦσαμε, ἀνοιξε ἡ αὐλαία καί μιὰ μικρὴ χορωδία, ὅλο ἀπὸ παιδιὰ, τραγούδησε τὸν Ὑμνο τῆς 4ης Ἀυγούστου, πὺ τὸν ἀκούσαμε ὀρθοί. Καί τὸ βάθος τῆς σκηνῆς; Μ' αὐτὸ ήταν τὸ πιδ πρωτότυπο: Ἐνα πελώριο φυλλάδιο τῆς «Διαπλάσεως» —ζωγραφισμένο στὴν ἐντέλεια— τὸ ἱστορικὸ φυλλάδιο τῆς 4 Δεκεμβρίου 1937, πρῶτο τοῦ 60οῦ χρόνου! Τὰ γράμματα, μεγάλα καί καθαρά, διακρίνονται κι' ἀπὸ τὰ τελευταῖα καθίσματα. Κι' ὅλοι πιδ διάβαζαν: «Μὲ τὸ σημερινὸ φυλλάδιο ἡ Διάπλασις εἰσέρχεται εἰς τὸ 60ὸν ἔτος τῆς — Ἀθηναϊκαὶ Ἐπιστολαί, 60ὸν ἔτος—Σὰς ἀσπάζομαι, Φαίδων... Ἐνόμιζα πῶς ὄνειρεύομαι. Γιατί μόνο στὸν ὕπνο του βλέπει κανεὶς τὰ

πράγματα ἔτσι μεγαλωμένα, πελώρια, υπερφυσικά...

Ἐνα μεγάλο παιδὶ ἀπήγγειλε κατὸ πιδ τοῖμα τοῦ Πολέμη στὰ Τριαντάχρονα τῆς «Διαπλάσεως», κι' ἡ Μεγάλῃ Ἑλλάς τὸ ποίημά της στὰ Πενηντάχρονα πὺ εἶχε βραβευθεῖ τότε στὸν Διαγωνισμό. Ἦταν χαριτωμένη. Ἐπειδὴ δὲν ἀκούγόταν πολὺ, τῆς φώναζαν «δυνατὰ! δυνατῶτερα!» Καί διέκοψε μιὰ στιγμή τὴν ἀπαγγελία, γιά νὰ πῇ γελώντας: «Τί νὰ κάμω; τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον ἢ δὲ φωνὴ ἀσθενής». Τὴν καταχειροκρότησαν κι' ἐπειδὴ ἐνόμισαν πῶς τὸ ποίημα τελείωσε κι' ἔξακολουθοῦσαν νὰ χειροκροτοῦν, ἐκείνη ἐφώναξε: «Σταθῆτε! θά πῶ κι' ἄλλα!» Ὅταν ἡ ἀπαγγελία ἐπιτέλους τελείωσε, ήταν σωστὴ ἀποθέωση. Κι' ἀπ' αὐτὸ κατάλαβα πῶς ἡ πατριὴ κοινωνία γνωρίζει καί συμπαιθεῖ πολὺ τὴ Μεγάλῃ Ἑλλάδα μᾶς...

Κι' ἄλλες ἀπαγγελίες, κι' ἄλλα τραγούδια, πολλὰ. Κι' ἀνάμεσα σ' αὐτὰ, δὺ θεατρικὰ διαπλάσιακά ἐργάκια: τὸ συγκινητικὸ δραματάκι τῆς Αἰλίας Καρανικόλα «Ἀντίο, παιδί μου!», κι' ἡ δική μου παλιὰ κωμωδία «Τὰ λάθη τῆς Σταμάτας». Δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τί καλά πὺ τὰ ἐπαῖξαν καί τὰ δὺ οἱ νεαροὶ ἐρασιτέχνες, δραματικοὶ καί

κωμικοί, ἀγόρια καί κορίτσια! Στὸ τέλος με τριγύρισαν ὅλοι κι' ἤθελαν καλὰ καί σώνει νὰ τοὺς πῶ—γιατί εἶχαν βάλει, λέει, στοίχημα—τί παίχτηκε καλύτερα: τὸ δραματάκι ἢ ἡ κωμωδία; Μποροῦσα ποτέ νὰ τοὺς πῶ; «Καί τὰ δὺ τὸ ἴδιο» τοὺς ἔλεγα. Στὸ τέλος συμβιβάσθηκαν νὰ βάλουν «κόμπο» καί νὰ τραδήξω ἐγὼ. Αὐτὸ τὸ δέχτηκα, τράδηξα, κι' ἡ τύχη ἔδωσε τὰ πρωτεῖα στὴν κωμωδία. «Ε, κι' ἡ τύχη καμμιά φορά κρίνει σωστά. . .

Ἡ ἑορτὴ τελείωσε με τὸν περίφημο Ὑμνο τῆς «Διαπλάσεως», ποίηση καί μουσικὴ τῆς Ἑλένης Λαμπέρη, ἀπὸ μικτὴ χορωδία κι' ὀρχήστρα. Ὁ ἐνθουσιασμός ήταν τόσο μεγάλος, ὥστε ἀναγκάσθηκαν νὰ τὸν ἐπαναλάβουν.

Τὴν ἄλλη μέρα ἐπρόκειτο νὰ κάμω διᾶλεξη πὺ ματαιώθηκε ἐξαιτίας ἐνὸς μεγάλου πένθους. Γιά νὰ τὴν ἔκανα, ἔπρεπε νά'μενα μιὰ-δὺ μέρες ἀκόμη καί δὲν μποροῦσα. Ἐτσι φύγαμε τὸ βράδυ τῆς Πέμπτης. Καί πάλι στὸ Σταθμὸ ἦρθαν νὰ μᾶς ἀποχαιρετήσουν παλιὰ καί νέα Διαπλάσπουλα. Τί χαρὰ καί τί συγκίνηση γιά μένα καί γιά ὅλους μᾶς! Ἀς εἶναι καλὰ τὰγαπημένα παιδιὰ πὺ μᾶς τὴν ἔδωσαν!

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΚΙΤΣΟΣ Ο ΝΑΝΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

6.

«Ὡ, σὲ λιγώτερο ἀπὸ ἓνα τέταρτο τῆς ὥρας ὁ Κίτσος ήταν ἑτοιμος. Γιατί δὲν εἶχε νὰ κἀνῃ ἄλλο, παρὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ μάγειρο τοῦ παλατιοῦ δὺ πιᾶτα, καί νὰ μουντζουρώσῃ τὸ πίσω μέρος τοῦ ἐνὸς με τὴν κα-

πνιὰ ἐνὸς ἀναμμένου κεριοῦ. Αὐτὸ, ἐννοεῖται, τὸ ἔκαμε κρυφὰ ἀπ' ὅλους. Κι' ὅταν γύρισε στὴ σάλλα, κρατώντας με προσοχὴ τὰ δὺ πιᾶτα, ὁ βασιλιάς, πὺ τὸν περιμένε καθισμένος στὸ θρόνο του καί περιστοιχισμένος ἀπὸ τοὺς παλατιανούς, τοῦ εἶπε κοροϊδευτικά:

—Μ' αὐτὰ τὰ πιᾶτα θά με κάμῃς νὰ γελάσω;

—Μ' αὐτὰ, Πολυχρονέμενε μου, ἀποκρίθηκε ὁ Κίτσος. Μὰ μοῦ χρειάζεται κι' ἓνας ἀνθρώπος. Μοῦ δίνεις τὴν ἄδεια νὰ διαλέξω ἓναν ἀπ' αὐτοὺς πὺ βρίσκονται ἐδῶ;

—Μάλιστα, εἶπε ὁ βασιλιάς. Διάλεξε καί τελείωνε.

Ἀνάμεσα στους παλατιανούς, ὁ Κίτσος εἶχε ματιάσει ἐξαρχῆς ἕνα νεαρό κομψευμένο, πού τὸν φώναζαν δούκα Μημουάπτου. Ἐλεγε πὼς ἤθελε ὄρες γιὰ νὰ κἀνὴ τὴν τουαλέττα του καὶ τὸν θεωροῦσαν λιγάκι γελοῖο. Ἦταν ὁ πιὸ κατὰλληλος γιὰ τὴ δουλειά του, κι' ὁ Κίτσος τὸν ἐφώναζε :

— Ἐκλαμπρότατε δούκα Μημουάπτου, πλησιάζετε, παρακαλῶ ;

Ὁ νεαρὸς προχώρησε κουνάμενος, σεινάμενος, καμαρωτός. Ἦταν τόσο ματαιόδοξος, ὥστε κολακεύθηκε πού τὸν ἐξώρισε καὶ τὸν ἐφώναζε ὁ νάνος. Καὶ πού νάξερε τί τὸν περιέμενε ! ..

Ὅρισσε, εἶπε, τί μὲ θέλετε, κύριε ;

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΠΡΩΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ ΕΛΛΗΝΙΣΤΗ

— Συνέχεια ἀπὸ προηγούμε. καὶ τέλος —

Ὁλη ἡ τάξη κρεμάστηκε ἀπὸ τὰ χεῖλη του. Τί ἦταν ἐκεῖνο ! Αὐτὸς λοιπὸν ἦταν ὁ Δημοσθένης κι' ὅχι ὁ περσινὸς καὶ προπερσινός ;

Μπροστὰ ἀπὸ τὰ μάτια τῆς κορμμένης πιά φαντασίας αὐτῶν τῶν ἐφήβων περνοῦσαν ὅπτασις ἐνδιαφερόμενες προσώπων καὶ πραγμάτων καὶ τόπων, ἀδιάκοπη σειρά, ἀδιάκοπη κίνηση. Νά, ἕνας λυωμένος ἀπὸ τὸν παθιασμένο πατριωτισμό του, ὁ Δημοσθένης, μιλεῖ στὸ βῆμα, μπροστὰ σὲ μοῖρὸν τοῦ ἀνθρώπου, μὲ δικαιολογημένον ἔγωισμό. Ὅλοι αὐτοὶ εἶχανε νὰ παρουσιάσουνε δράση, ἐντατική οἱ περισσότεροι, μέσα στὴν πόλη τους, μέσα στὸ μητροπολιτικὸ κράτος τους, μὰ κι' ἐξω ἀπ' αὐτό, στίς ἀποικίες τους καὶ στὰ ξένα κράτη, ὡς τὰ βάρη τῶν ἡπείρων, ἀνάμεσα σὲ φίλους, σὲ ἀντίπαλους, σὲ χθρούς. Προσπάθειες ἰδιωτικές καὶ κρατικές... Νὰ χρυσωθῶντο στὸ Παγγαῖο, ἀργυρωθῶντο στὸ Λαύριο κ. ἄ. . . Νὰ πόλεις δραστήριες, πλούσιες, μὲ κάστρα καὶ λιμάνια, νὰ στέλνουν ἐμπορικά, μὰ καὶ πολεμικά, σὲ πορεία περήφανη, σὰν ἐγγλέζικη τωρινή ! Μὰ νὰ καὶ στρατοὶ, μὲ τὸν παραξενεὸ δπλισμό τους, τίς μηχανές τους . . . Νὰ οἱ ἐλεύθεροι Ἀθηναῖοι, γεροί, ἔξυπνοι χαριτωμένοι, μὰ καὶ δραστήριοι, τολμηροί, πλούσιοι ἀπὸ γνώσεις καὶ πείρα τῆς ζωῆς, μὰ κι' ἀπὸ χρήματα καὶ χτήματα καὶ πλοῖα . . . Πάντα τίμιοι, περήφανοι, σὰ βασιλιάδες ἀπὸ φυσικὸς τους, σὰ βασιλόπουλα . . . Νὰ τὰ κινούμενά τους : οἱ δούλοι τῶν ἐλευθέρων, πολλαπλάσιοί τους, σὰ ἐργαστάσια κάθε παραγωγῆς, ἀπὸ λούσα ὡς ὄπλα, σὰ χτήματα, σὰ πλοῖα, σὰ λιμάνια . . . Νὰ καὶ δούλοι τοῦ Δημοσίου σὰ λογιῆς-λογῆς κρατικά ἔργα ὀρυκτεία, δρόμους, λιμάνια κτλ. στὴν ἀστυνομία, σὰ κρατικά πλοῖα . . . Κι' ὅλοι τους εὐχαριστήμενοι, προστατευμένοι, ἐλεύθεροι καὶ δούλοι, ἀπὸ νό-

μους πολιτισμένους, ἀνθρωπιστικούς, κοινωνικούς . . . Μὰ νὰ κι' ἡ Μακεδονία ἡ νεαρή—τί γοργὰ πού ἐξελίσσεται !— καὶ Μακεδόνες, γεροί, ὀρμητικοί, σχεδὸν βάρβαροι μὰ ἀσκημένοι σὲ πειθαρχία τυφλή, σὰ χέρια προσδευτικῶν ἡγεμόνων, πού φιλοδοξοῦν νὰ μιμηθοῦν τὴν Ἑλλάδα . . . Νὰ κι' ὁ καλύτερός τους, ὁ σπουδασμένος χρόνιος στὴν Ἑλλάδα Φίλιππος, ὁ τετραπέρατος, ὁ καιροσκοπός, ὁ ἐπιθετικός.

Καὶ κοντὰ σαυτά, πού τοὺς παρουσίαζε ὁ καθηγητὴς τους, τόσο ἀντιληπτά, νὰ πού φέρνανε τώρα καὶ μαθηταὶ μὲ τὸ νοῦ τους νὰ συνδυάζανε μαζί τους καὶ κάποια ἄλλα, πού σὰ νὰ τὰ εἶχανε διδαχθῇ, σὰ νὰ τὰ εἶχανε κάπου διαβάσει, κάπου ἀκούσει, μὰ τὰ ξέρανε καὶ δὲν τὰ ξέρανε. Τρέχανε τώρα κι' αὐτὰ τὰ ἀόριστα, νὰ πάρουνε θέση ὀριστική στὸ μαγευτικὸ οἰκοδόμημα, πού ὕψωνόταν τὸρὰ στὴ συνειδήσή τους, ὀλοένα πὺ ἀντιληπτό, τρέχανε σὲ κάθε εὐκαιρία πού τοὺς ἐδίδε ἡ ὁμιλία τοῦ καθηγητοῦ, σὰ νὰ τὰ τραβοῦσε μιὰ ἐντονὴ ἐπιθυμία νῆς παρθένας ψυχῆς τῶν ἐφήβων αὐτῶν, νὰ ὕψωθῇ ὅσο μπορεῖ πὺ γλήγορα ἐκεῖνο τὸ μαγευτικὸ πνευματικὸ οἰκοδόμημα . . .

Αὐτὸ ἦταν. Τὸ μάθημα τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν ἀπὸ τότε κι' ὕστερα πῆρε γι' αὐτοὺς οὐσία, ἔγινε ἐνδιαφέρον σὲ κάθε του γλωσσικὴ μορφή : πεζὴ ἢ ποιητικὴ, ἀττική ἢ ἰωνικὴ ἢ ἄλλη, ὡς καὶ στὴ γραμματικὴ καὶ συντακτικὴ του ἀκόμη μορφή, πού συχνὰ ἔπαιρνε εὐκαιριακά. Τὰ κείμενα γίνηκαν ἀμέσως φιλικὰ κι' ὀλοένα πὺ ἀγαπητά, ὅσο περισσότερο ἡ ἐκάνονταν τῶν μαθητῶν γιὰ τὴν κατανόησιν τῶν γλωσσικῶν καὶ πραγματικῶν αἰνιγμάτων τους· αὐτὰ τὰ αἰνίγματα τοὺς τρέφανε πνευματικά καὶ τοὺς ἐκανοποιούσανε, ὅπως στὴν παιδική τους ἡλικία ἡ λύση τῶν πνευματικῶν ἀσκήσεων τῆς «Διαπλάσεως». Κι' ὅσο ἀραιώνανε αὐτὰ τὰ αἰνίγματα, τόσο τὴν πνευματικὴν εὐχαρίστησιν ἐρχότανε νὰ συνοδέψῃ μιὰ νέα χαρά : ἡ λογοτεχνική, πού τὴ βρῖσκανε πιά σὰ κείμενα αὐτά,

τόσο συχνά. Ὅλοι σχεδὸν προχωροῦσαν ἀσθόρμητα πέρα ἀπὸ τίς ὑποχρεωτικὲς σελίδες, ζητώντας αὐτὲς τίς χαρὲς πολλοὶ ἀπλώσανε χέρι στὸ Λουκιανό, στὸν Ἀπολλόδωρο, στὸν Ἡρόδοτο, στὸν Πλούταρχο, στὸν Ἀρριανὸ καὶ ἄλλα καὶ σὲ βιβλία ἑλληνικῆς ἱστορίας, ὡς τὸν Παπαρηγόπουλο. Κάποιοι τους, παραιτώντας τὸ διάβασμα τῶν μεταφρασμένων ξένων μυθιστορημάτων, ξενυχτοῦσαν τώρα διαβάζοντας ἀσθόρμητα ὅλο τὸν Ὅμηρο, τὸν Ἡρόδοτο, τὸ Χρυσόστομο καὶ ἄλλα, Μὲ τί χαρὰ μαντεύανε τὰ ἀγνωστα ! Ἀπ' αὐτοὺς μερικοὶ φτάσανε νὰ πομνημονεύουν σελίδες ὀλόκληρες νὰ συντάσσουν ἐπιγράμματα ἀρχαῖα . . .

Κι' ὅταν τελείωσε πιά τὸ σχολεῖο ἡ ἀποχτημένη αὐτὴ ἀρχαιολατρεία ἔκανε πολλοὺς τους νὰ παραβλέψουν τὴν πρακτικὴ ζωὴ, τὰ στρωμένα πατρικά ἐπαγγέλματα, γιὰ νὰ συνεχίσουν τὸν πλατωνικὸ αὐτὸ ἔρωτά τους μὲ ἀνώτερες φιλολογικὲς σπουδὲς καὶ μὲ τὴν ἐξάσκηση τοῦ διδασκαλικοῦ ἐπαγγέλματος, γεμάτοι ἰδεώδη . . . Μὰ κι' ἀπὸ τοὺς ἄλλους πού μπήκανε καὶ δρᾶσανε στὴν πρακτικὴ ζωὴ, κάποιοι, μέσα στοὺς ἀγῶνες τους, διατηρήσανε τὴν ἐπαφή τους μὲ τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς, ὅπως μὲ τοὺς πιὸ καλοὺς φίλους.

Ἀθῆναι, Ἰανουάριος 1940

(Διασκευασμένη ἀναδημοσίευση ἀπὸ τὸ «Δελτίον Μεγαλοσχολίων» γιὰ τὴ Διάπλαση)

Η ΓΕΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΒΟΥΡΟΜΑΝΝΑ

ΚΑΙ ΚΑΒΟΥΡΙ

Ἡ γριὰ καβουρομάννα κούναγε πικρὰ τὴ μούρη της ποῦβλεπε ξερβὰ-δεξιὰ, σὰν παληόβαρκα, λοῖά νὰ πηγαίνει τὸ καβούρι της.

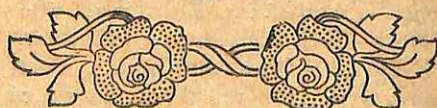
Καβουράκι μου, τοῦ λέει, δὲ μοῦ συμμαζεῖσαι ; Ἀλλοῦ πᾶς κι' ἄλλοῦ πατᾶς κι' ὅλο στραβοπερπατᾶς μὰ γιατί παιδεύσαι ;

Χίλιες δὲ φορὲς δὲ στόπα ; διώρθωσε τὸ βῆμα σου ποῦν' καβούρι μου, λειψό, κάντο λίγο πὺ κομπό. Ἀδικεῖσαι, κρέμα σου !

Μάννα μου, καβουρομάννα, λέει κι' ὁ κάβουρας, φτιάξ' τὸ βῆμα πρώτα ἐσὺ καὶ τὸ φτιάχνει στὴ στιγμή κι' ὁ μικρός σου κάβουρας . . .

ΜΙΜΗΣ ΠΟΜΟΝΗΣ

(Κατὰ τὸν Αἴσωπο)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΣΤΕΡΑΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΑΛ. ΒΑΔΙΝ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Ἐπειτα εἶναι πολὺ περισσό-τερα ἀπὸ ὅσα σὰς χρειάζονται γιὰ νὰ πάτε στὴν Βάτνα, ἐξηκολούθησε. Βλέπεις πού ἡ σκέψι μου δὲν ἦταν κακὴ.

— Ἀ ! κύριε Περικλῆ, εἶπε ὁ Γιάννης κλαίοντας σχεδὸν ἀπὸ συγκίνησης, ἐσεῖς σκέπτεσθε πάντοτε καλά.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ποῦμε πὼς ἡ κυρὰ Ποτελοῦ πῆγε ἀμέσως στὴν κουζίνα κι' ἔδωσε τὸν Κοκκὸ στὴ γωνιά του πού θὰ τὴν ἐτοίμαζε πιά ὀριστικά γι' αὐτόν.

Ἀλλὰ κι' ὁ παπαγάλος ἐφαίνονταν πολὺ εὐχαριστήμενος γιὰ τὴν ἀλλαγὴ πού ἔγινε στὴ ζωὴ του. Ἐχάιδευε λοιπὸν κι' αὐτὸς τὴν νέα του κυρία πού δὲν χόρταινε νὰ τὸν περιποιῇται καὶ νὰ τὸν χαϊδεύῃ κι' αὐτὴ.

Ὅσο γιὰ τὸν Φραγκίσκο ἡ λύπη του ὅτι θ' ἀποχωριζόταν τὸν Κοκκὸ εἶχε κάπως μετριασθῇ μὲ τὴν σκέψι ὅτι ὁ ἀγαπημένος του παπαγάλος θὰ ζοῦσε τώρα ἡσυχος κι' εὐτυχισμένος. Ἦταν μάλιστα πολὺ εὐχαριστήμενος πού τὰ πράγματα ἦλθαν ἔτσι καὶ δὲν ἀναγκάστηκαν νὰ τὸν δώσουν στὸν κύριο Χάρισσον.

Μιὰ καὶ δὲν μπορῶ νὰ τὸν κρατήσω ἐγὼ, ἔλεγε τὸ καλὸ παιδάκι, παρὰ νὰ τὸν πάρῃ ὁ κύριος Χάρισσον χίλιες φορὲς καλύτερα νὰ τὸν ἔχῃ ἡ κυρὰ Ποτελοῦ.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρῶτ' ὅταν τὰ παιδιὰ πῆγαν νὰ πάρουν τὸ λεωφορεῖο, ἡ κυρὰ Ποτελοῦ ἐπέμενε νὰ τὰ συνοδεύσῃ ὡς ἐκεῖ παίρνοντας μάλιστα μαζί της καὶ τὸν Κοκκὸ.

Ἀφοῦ ἀποχαιρετίστηκαν τὰ παιδιὰ ἀνέβηκαν στὸ λεωφορεῖο κοιτάζοντας ἀπὸ τὸ παράθυρο ἔξω, τὴν κυρὰ Ποτελοῦ καὶ τὸν παπαγάλο ἐνῶ ὁ Φραγκίσκος φώναζε στὴν ξενοδόχο, μὲ τις κρατώντας τὰ δάκρυά του :

— Τὸν Κοκκὸ καὶ τὰ μάτια σου κυρὰ Ποτελοῦ.

— Μείνε ἡσυχος, πουλάκι μου. Μείνε ἡσυχος. Φραντζισκουλουλουλιάκο μου, τοῦ ἀποκρίθηκε ἐκείνη κι' ἔτρεξε καὶ τὸν φίλησε.

Σὲ λίγο τὸ βαρὺ λεωφορεῖο μὲ τὰ τέσσαρα ἄλογα ξεκίνησε καὶ ἀπομακρύνονταν μέσα στὴν σκόνην πού ἔκαναν τὰ ἄλογα στὸ τρέξιμό τους καὶ οἱ ρόδες καθὼς κυλοῦσαν.

Τὰ τρία παιδιὰ στὸ παράθυρο χαιρετοῦσαν, κουνώντας τοὺς σκούφους τους, τὴν κυρὰ Ποτελοῦ πού

ποιητικὸ ἐγνωρίσθηκε γρήγορα μαζί τους κι' ἔγιναν φίλοι. Ἡ γνωριμία αὐτὴ ἦταν πολὺ καλὴ γιὰ τοὺς μικροὺς πού δὲν εἶχαν κανένα ὁδηγὸ καὶ προστάτη στὸ ταξίδι τους αὐτό. Καὶ τὰ παιδιὰ εἶχαν τόσο περισσότερο ἀνάγκη ἀπὸ κάποιον φίλο πού τὸ ταξίδι θὰ βαστοῦσε διὰ ὀλόκληρα μερόνυχτα, δηλαδὴ σαρανταοχτὼ ὥρες.

Ὁ Γιάννης διηγῆθηκε στὸν κύριο Δουροζίνη καὶ στὴν οἰκογένειά του,

τίς περιπλανήσεις τους καὶ τίς ἐλπίδες τους κι' ἔτσι μὲ τίς διαφορὲς ὁμιλίες ἡ ἡμέρα πέρασε εὐχάριστα.

Τὸ βράδυ ἡ προβλεπτικὴ κυρία Δουροζίνη ἔστρωσε ἕνα πρόχειρο τραπέζι στὸ ὁποῖον ἔφαγαν ὅλοι μαζί μὲ πολλὴ ὀρεξὴ καὶ καλὴ διάθεσι. Ὑστερα πλάγιασαν καὶ κοιμήθηκαν ἡσυχά.

Τὴν ἄλλη μέρα στίς τέσσερις τὸ ἀπόγευμα, τὸ λεωφορεῖο στάθηκε στὴν μικρὴ πόλι Σετήρ γιὰ ν' ἀλλάξῃ ἄλογα.

Σὲ λίγο ξεκίνησαν πάλι συνεχίζοντας τὸ ταξίδι τους εὐχάριστα ὅπως καὶ τὴν προηγούμενη μέρα, κι' ὅταν τὸ ἄλλο πρῶτ' ἐξύπνησαν κατὰ τίς πέντε, ἔμπαιναν κι' ὅλας στὴν Κωνσταντῖναν. Ἄμα ἐφθάσαν ἐκεῖ, ὁ κύριος Δουροζίνης, πῆρε τὰ τρία παιδιὰ στὸ σπῆτι του, ὅπου τοὺς ἐπερίμενε ἡ μητέρα του, μιὰ πολὺ ἀξιολόγησιν ἡλικιωμένη κυρία, μὲ πολὺ γλυκεῖα φουσιγωνιμία. Καθὼς μάλιστα τὸ λεωφορεῖο γιὰ τὴν Βάτνα θὰ ἐφευγε στίς ἑπτὰ τὸ βράδυ τὰ παιδιὰ ἔμειναν ὅλη τὴν ἡμέρα στὸ φιλόξενο αὐτὸ σπῆτι. Ἐφαγαν καλά καὶ ἔπαιξαν ὅσο ἤθελαν καὶ τὴν ὀρισμένη ὥρα πῆγαν μὲ τὸν διπληρέτη τοῦ κυρίου Δουροζίνης στὸ σταθμὸ τῶν λεωφορείων.

Τὰ τρία παιδιὰ ἦσαν οἱ μόνοι ταξιδιώτες, καὶ ὅσο βάστηξε τὸ ταξίδι τους αὐτοὶ ἦσαν ὅλο χαρὰ μὲ τὴν ἰδέα ὅτι τὰ βάσανά τους κόντευαν νὰ τελειώσουν καὶ ὅτι τὴν ἄλλη μέρα πρῶτ' πρῶτ', θὰ φιλοῦσαν πιά τὸ χέρι τοῦ θειοῦ τους. Ἔτσι κοιμήθηκαν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΙΜΩΝ ΑΛΚΙΑΔΗΣ

ΜΙΚΡΟΙ ΚΑΛΙΤΕΧΝΕΣ

Ἡ χαριτωμένη μικρούλα Ζάντε Δάρα, ἀπὸ τὴ Ζάκυνθο, πού τραγουδεῖ καὶ ἀπαγγέλλει ὀραϊότατα, κάνει μάλιστα καὶ δημόσιες ἐμφανίσεις. . . ἀπὸ τώρα.

κι' αὐτὴ κουνώντας τὸ μαντήλι της τοὺς φώναζε :

— Στὸ καλὸ, παιδιὰ μου, στὸ καλὸ, καὶ καλὸ σας κατευόδιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'
Φῶς καὶ σκοτάδι

Μαζί μὲ τοὺς μικροὺς Καστέρα ταξίδευε κι' ἕνας κύριος Δουροζίνης ράφτης, πού γύριζε στὴν Κωνσταντῖναν μὲ τὴν γυναῖκα του καὶ τὰ δυὸ του τὰ κορίτσια. Καθὼς ὁ Γιάννης ἦταν παιδί καθὼς πρέπει καὶ περι-

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

J. M. DE HÉRÉDIA

ΛΗΘΗ

“Ενας έρειπωμένος ναός άπάνω στ’ ά-
[κρωτήρι·
Κι’ ό θάνατος λές έσμιξε πάνω στην
[άγρια γή
Τους χάλκινους τούς ήρωες, τις θεές
[τις μαρμαρένιες,
Πού τό χορτάρι σάβανο στη δόξα τους
[φορεί.

Μόνος συρτά τά βόδια του πηγαίνει έ-
[κεί νά πιούν
“Ενας βοσκός· μέ τό γλυκό θλιμμένο
[λάλημά του
Γεμίζει τόν όρίζοντα, τόν ήσυχο γαλό,
Κι’ ύψώνει στόν άπέραντο ούρανό τη
[μαύρη σιάτ του.

“Η μάνα γής είναι γλυκειά για τούς
[άρχαίους θεούς·
Σέ κάθε μί’ άνοιξη θά ιδής καινούργια
[άγκάδια τώρα
Νά πρασινίζουνε φαιδρά κιονόκρανα
[σπασμένα.

Μά ό άνθρωπος άδιάφορος στόνειρο
[τών προγόνων
‘Ακούει δίχως νά σκιρτά μέ τις βα-
[θειές νυχτιές
Τή θάλασσα πού μοίρεται κλαίγοντας
[τις Σειρήνες.

Πειραιώτισσα [B]

Η ΚΙΝΕΖΟΥΛΑ

B’.

“Η κυρά Κινεζούλα ή ξανθή γατούλα
πού είχα φέρι με μαζί μου από την Κίνα
έκανε την εμφάνισή της στο σπίτι στο
τέλος του χειμώνα, τόν Μάρτη. “Η
‘Ασπροούλα, ή παλιά μου γατούλα, είχε
άκόμα αυτήν την εποχή τό βασιλικό
πες λευκό τρίχωμα των κρύων καιρών.
Σύγχροση μεταξύ τους δεν χωρούσε.
Πώς αλήθεια; με ποιά δικαιολογία θά
παρουσίαζε τη φτωχή μου Κινέζα στην
ώραία ‘Ασπροούλα. Χωρίς νά πολυσκε-
φτώ την έβαλα σέ μία παρατημένη ά-
ποθήκη για νά μή συναντηθούν, για
νά κερδίσω καιρό και νά σκεφτώ...

“Η πρώτη τους συνάντηση ήταν τρο-
μαχική, ύστερα από μερικές μέρες
στην κουζίνα (μέρος μ’ άκαταμάχητο
θέληγγο για τις γάτες πού μόλις
φτάσουν κεί μέσα ό,τι και νά τους χω-
ρίσει συμφιλούνταν). Βιαστικά με
φώναξαν νά τρέξω. ‘Ακούγονταν άγριες
κραυγές και νιαουρίσματα. “Ενα κου-
βάρι, μία μπάλλα από μαλλιά και νύ-
χια, κατωμένη άπ’ τό δυό μικρά τους
μπερδεμένα σώματα, γύριζε, σκιρτούσε,
σπάζοντας ποτήρια, πιάτα, πιατέλες

ένώ μικρές τούφες από μαλλιά άσπρα,
γκρίζα, πυρόξανθα σφιγγογύριζαν στον
αέρα. “Επρεπε νά επέμβουμε άποτελε-
σματικά και νά τις χωρίσουμε κατα-
βρέχοντάς τις...

Τρέμοντας, γρατζουνισμένη, με
καρδιά έτοιμη νά σπάσει, ή Κινεζούλα
μαζεύτηκε στην άγκαλιά μου, έμεινε ξα-
ρωμένη και ήσύχαζε λίγο-λίγο, με τά
νεύρα χαλαρωμένα από ένα είδος γλυ-
κειάς άσφαλείας· κατόπι γινόταν σιγά-
σιγά άτονη σαν ένα πράγμα άψυχο,
αυτό πού είναι για τις γάτες ό τροπός
πού μαρτυρούν σ’αυτούς πού τις κρα-
τούν, μία άπόλυτη έμπιστοσύνη.

“Η ‘Ασπροούλα καθισμένη σέ μία γω-
νιά σκεφτική και σοβαρή μάς κοίταζε
μ’ όλα της τά μάτια και ένα συμπερά-
σμα όρθωνόταν στο μικρό της κεφα-
λάκι: καταλάβαινε γιατί αυτή ή πα-
λιόγατα είχε τόσο θάρρος μαζί της,
ήταν γιατί ήταν δικιά μου, άφου την
έπαιρνα στην άγκαλιά μου. Την είχαν
λοιπόν παρατήσει με άπονιά, κι’ έπρε-
πε νά προσπαθήσει νά τά φιάξουν, νά
γνωριστούνε οι δύο τους.

“Η έκπληξή μου κι’ ό θαυμασμός μου
ήταν μεγάλος, όταν λίγο ύστερότερα
τις είδα νά περνάνε λίγο διαταχτικά
μόνο, μά ήσυχες και φρόνιμες, και τό
πράγμα τελείωσε έτσι. Για όλη τους τη
ζωή δεν θά ξανατασκάωνταν ποτέ...

Σίφουνας [B]

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΟΥ ΞΕΠΟΡΤΙΣΜΑ

Μέρες μέσα στο παιδικό μου μυαλό,
όταν ήμουν μικρούλα, σφιγγογύριζε μία
έπιθυμία: νά βγω μονάχη έξω.

Και μία μέρα πού βρήκα την αλλό-
πορτα άνοιχτή— μέναμε λίγο έξω από
την πόλη—κρυφά, κοιτάζοντας τρομαγ-
μένα δεξιά και άριστερά τό μικρό δρό-
μο, πού μου φαινόταν άτέλειωτος, βγήκα.
Πρόσεχα νά ιδώ πού θά βάλω τό πό-
δι μου, πατούσα δοκιμαστικά γιατί φο-
βόμουν πώς ή γή θά βούλιαζε και θά-
τρεμε κάτω από τό περπάτημά μου.

Θά σάς φαίνεται ίσως άστετος ό παι-
διάτσικος αυτός φόβος μου και όμως
αυτό τό αίσθημα ένοιαζε εκείνη την
ήμέρα πού βγήκα για πρώτη φορά έξω
από τό σπίτι.

“Η περιέργεια όμως νίκησε τό φόβο
μου και τράβηξα, τράβηξα πέρα. “Ο ά-
νοικτός όρίζοντας απλώθηκε μπροστά
μου και τό μάτι μου προσπαθούσε νά
πίσση δλόκληρη την πολύχρωμη ζω-
γογραφία. Και άλλοτε με είχαν πάει στο
μέρος αυτό κρατώντας με άπ’ τό χέρι,
άλλά δεν είχα καταλάβει τίποτα. Τώρα
μόνη, ολομόναχη ένοιαθα, καταλάβαι-
να... Με μάτια έκστατικά έβλεπα τό
θαύμα της φύσης. Δεν φοβόμουν πιά
πώς ή γή θ’ άνοιξη νά με καταπιή.

Τό κάθε τι άπάνω της μου φαινόταν

καινούργιο, τό πράσινο χορτάρι, οι
πέτρες, τ’ άγκάδια, τά άρνάκια πού πη-
δούσαν και κουτουλιώνταν παίζοντας.
‘Ακόμη και ένα γαϊδουράκι πού βο-
σκούσε, σαν γύρισε και με κύτταξε μου
φάνηκε πώς είχε τό πιο αγαθό βλέμμα
του κόσμου, τόσο πού πήγα κοντά του
και τό χάιδεψα, έγώ τό φοβιτσιάρικο
παιδάκι πού γύριζε στα δρομάκια του
περιβολιού και ταξίδευα με χάρινα
καραβάκια. “Όλα μου φαινόταν όμορ-
φα, ό ούρανος γελούσε, μέσα μου ένοιω-
θα μία άνεισιπτη χαρά! “Έξαφνα άκου-
σα πίσω μου φωνές. Μ’ άρπαξαν με
ξαναγύρισαν σπίτι. Χρόνια πέρασαν ά-
πό τότε. Βγαίνω μόνη μου έξω και δεν
φοβάμαι τίποτα. ‘Αλησμόνητο όμως θά
μου μείνει τό πρώτο μου ξεπόρτισμα.

Μόνα Δίξα [B]

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

“Ενας, πού δεν φημιζόταν και τόσο
για την έξυπνάδα του, έγραψε κάποτε
σ’ ένα φίλο του τό ακόλουθο γράμμα.
“‘Αγαπητέ φίλε, ξέχασα την ταμπα-
κέρα μου στο σπίτι σου· έχει την κα-
λωσύνη, λοιπόν, νά μου την στείλεις
μ’ εκείνον πού θά σου φέριε τό γράμ-
μα μου.”

“Ενθ’ έδίπλωνε τό γράμμα βρήκα
την ταμπακέρα του και προσθέτει τό
έξης ύστερόγραφο:

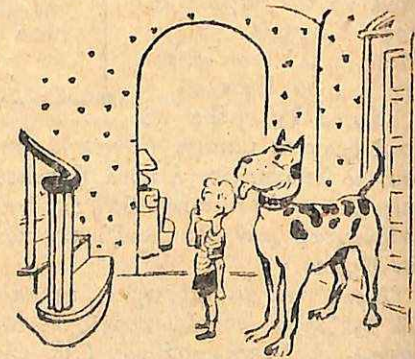
“Την βοήκα και μίν κουραστής νά
την ζητάς.”

Κι’ άφου έκλεισε τό γράμμα, τό
έστειλε!

‘Εθνικόν ‘Ιδεώδες [B]

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΖΩΟΦΙΛΟΣ

—Μαμμά, κατέβα! σου έφερα ένα
φίλο μου νά φάη μαζί μας τό μεση-
μέρι!

—Φίλο με τέσσερα πόδια;
—Ναι, μά μ’ ένα στόμα.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

‘Αθήναι, 42 δδδς Εθριπίδου
την 3 ‘Ιουνίου 1940

Ο ΝΕΟΓΕΝΝΗΤΟΣ ΕΠΙΛΟΘΕΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ

“Η «Διάπλασις» συμμερίζεται τη
χαρά της Βασιλικής Οικογένειας και
του ‘Εθνους όλου για τη γέννηση του
πρώτου Γιού των Α.Β.Υ. του Διαδό-
χου πρίγκιπος Παύλου και της Πριγ-
κίπισσας Φρειδερίκης, πού είναι κι’
ό νέος επίδοχος Διάδοχος. Νά μάς ζήσει!

ΕΜΑΘΑ δσα έγιναν στην Πάτρα κατά
τόν έορτασμό των ‘Εξηντάχρονών μου κι’
είμαι βαθύτατα συγκινημένη. Σας τά έξι-
πηρεϊ σήμερα ό κ. Φαίδων. ‘Αλλά σέ
μία ‘Επιστολή δεν μπορούσε νά τά γρά-
ψω όλα. Τό πρόγραμμα π.χ. είχε κι’ έν
άλλο ώρατο μέρος: την άναπαράσταση
μιάς «Κυριακής». Στή ζωντανή αυτή ει-
κόνα—ταμπλώ βιβάν—ό κόσμος είδε τη
Διάπλασι, την κυρά-Μάρθα, τόν ‘Ανανία,
τις δώδεκα άδελφές του και την Πίσσα,
καθισμένους δλόγους σ’ ένα μεγάλο τρα-
πέζι, νά διαβάζουν τάχα τις άπαντήσεις στην
έρώτηση κάποιας Κυριακής και νά συζη-
τούν—σιωπηλά—για νά βγάλουν τάποτε-
λέσματα... “Όλα τά πρόσωπα ήταν πι-
στά άντιγραμμένα από τις σχετικές ει-
κόνες παλιών φυλλαδίων μου, ή Μάρθα
με τό τσπερί της, ό ‘Ανανίας με τις
μαλλούρες του, οι άδελφές του όμοιομορ-
φα ντυμένες με τά ίδια φοιογκάκια στο κε-
φάλι κι’ ή Πίσσα—πού έβρήκε ή ήμερη
γατίτσα!—άπαράλλαχτη.

Και τώρα πρέπει με έκφράσω και δη-
μοσία τις θερμότερες ευχαριστίες μου
στούς οργανωτές και προστάτες της ώ-
ραίας γιορτής, τόν δημαρχο κ. Ρούφο, τη
δ. ‘Ελένη Δαμπίρη, την δ. Εύγενία Κί-
τσου, τόν κ. Μάκη ‘Αθανασίου και λοιπούς
βοηθούς και συντελεστές, καθώς και τη δ.
Ευρυδίκη Σαράντη, την ευγενικότατη πα-
λιά Διαπλάσοπούλα, και τόν άδελφό της,
παλιό κι’ αυτόν πολυφειδωνιμούχο Δια-
πλάσοπουλο, για τις τόσες περιποιήσεις
πού έκαμαν στούς άντιπροσώπους μου.

Δυό γράμματά σου, Τάσσε, έχω σήμε-
ρα μπροστά μου: τό μεγάλο, όπου μου
περιγράφεις τόσο ώρατα τό ταξίδι της
έπιστροφής σου στη Θεσσαλονίκη, και τό
άλλο όπου μου λές για την άρρώστεια
σου. ‘Ελπίζω νά είσαι τώρα έντελώς κα-
λά. Ναι, άλλο τό φιλολογία, φιλόλο-
γος, και άλλο τό λογοτεχνία λογοτέ-
χνης. Με τόν πρώτο έννοούμε δ,τι κι’ οι
Γάλλοι όταν λένε philologie, philologie
—δηλαδή την επιστήμη και στόν επιστή-
μου των Γραμμάτων, τόν έλληνιστή, τόν
λατινιστή κτλ. και με τό δεύτερο μετα-
φράζουμε τά γαλλικά littérature και
littérateur, δηλαδή την Τέχνη και πόν
τεχνίτη του Λόγου, την ποίηση και τόν
ποιητή, τη μυθιστοριογραφία και τόν μυ-
θιστοριογράφο, τη δραματολογία και τόν
δραματούργο κτλ. Οι έλληνικοί όροι λο-
γοτεχνία, και λογοτέχνης είναι νέοι.

“Αλλη φορά τό littérature τό μεταφρά-
ζωμε δημοτολογική ή έλαφρά (!) φιλολο-
γία, τόν littérateur συγγραφέα άδιακρί-
τως. Και γινόταν σύγχυση με τόν επιστή-
μου συγγραφέα—τόν φιλόλογο, ιστορικό,
άρχαιολόγο κτλ.—και τόν ποιητή, τόν
μυθιστοριογράφο, τόν δραματούργο κτλ.
Σήμερα αυτούς τούς λένε λογοτέχνες κι’
ή διάκριση είναι καθαρή.

Και τά δικά σου γράμματα, ‘Εθνικόν
‘Ιδεώδες, είναι σήμερα τρία, και σ’ ένα
μου μιλάς και σύ για πολυήμερη άρρώ-
στεια. “Ο ‘Ανανίας—και θά περιορισθώ
στά κυριώτερα άπ’ δσα μου γράφεις—
ισχυρίζεται πώς τόν άφρισε πιά δλωσιό-
λου ή τριπελιά και δεν πρέπει νά έχεις
κανένα παράπονο, γιατί φέτος σάς γρά-
φει ένα σωρό πράγματα, και θά σάς κά-
μψ άν όχι δυό, τουλάχιστο μία «Κυριακή»
τώρα γρήγορα. Για νά ξαναρχίσω τη «Βι-
βλιοθήκη» μου, πού κι’ έγώ τό έχω πάντα
στό νο μου, δεν είναι κατάλληλη ή έπο-
χή με τόν πόλεμο και την «κρίση του
βιβλίου». Για τό τετράδιο με τις «άπρε-
πεις άπαντήσεις» κι’ έγώ άπόρρητα πολύ.
“Έχεις στείλει σέ άλλες είκοσι Διαπλά-
σοπούλες και καμιά δεν παραπονέθηκε·
ούτε μπορώ νά φαντασθώ πώς έκαμεις ειδη-
κή «έκδοση» για τη Μίς “Ηνη. ‘Επειδή
δπως είναι άναγνέρρητο πώς έλαβε τετρά-
διο με τό ψευδώνυμο ‘Εθνικόν ‘Ιδεώδες
και με άπρεπεις άπαντήσεις, πού τό κα-
τέστρεψε—ψέματά θά μου έγραψες—
συμπεράναμε με τέν πατέρα σου πώς κά-
ποιο άλλο παιδί, μί Διαπλάσοπουλο, με-
ταχειρίσθηκε τό ψευδώνυμο σου—πράγμα
πού κι’ άλλη φορά συνέβη.

Τό Νυχτολούλουδο, στο πρώτο της
γράμμα—λαβαίνει πρό πολλού μέρος στούς
Διαγωνισμούς, αλλά δεν μου είχε γράψει
άκόμα—μού γράφει: “Τό πρωτομαγατικό
δωδεκαοκτάηδο ήταν άνώτερο άπ’ όλα τά
φτερινά. ‘Εμοιαζε μ’ ένα πραγματικό πε-
ριόβλι. Μιά ώρατα επίκαιρη ‘Επιστολή
του κ. Φαίδωνα, Σελίδα με άνάλογα κομ-
μάτια, ένα διήγημα και δυό Είκοδες έκ
του φυσικού με λουλούδια και... ανθρώ-
πινα λουλούδια. Και μαζί μ’ αυτά, είχα-
με τη χαρά νά ιδούμε και τάποτελέσματα
δυό Διαγωνισμών.Τί ώρατα! > Την ευχαρι-
στώ πολύ και για τό έσοπάθωμα. Στη νέα
μου φίλη έστειλα τά φυλλάδια του χρόνου
έξαρχης.

Είδα, ‘Αγε, πόσο σου άρεσε και σένα
τό δωδεκαοκτάηδο πού τό περιέμενες με άγω-
νία. Καίρω πού είσαι φίλος της καλής
μουσικής και συμφωνώ μαζί σου πώς ή
άκρδση μιάς συναυλίας, μιάς μελοδρα-
ματικής παράστασης ώφαλει δσο κι’ ένα
μάθημα του σχολείου, και κάποτε ίσως
περισσότερο. “Η νά πούμε καλύτερα, ή
μουσική κι’ οι άλλες Τέχνες δίνουν την
αισθητική μόρφωση, άπαραίτητη σαν την
άλλη για τόν άληθινά μορφωμένο άνθρω-
πο. Τό Μαγικό Γράμμα του 17 φυλλα-
δίου δεν έχει κανένα λάθος· μόνο τό άν-
ταλλακτικό γράμμα δεν είναι συνθημένο
δπως τό κ, σ, τ, κι’ οι λέξεις πού σχη-
ματίζονται δύσκολες.

Γνώρια—κι’ όχι «γλόρια» όπως τό
γράφεις—Διαπλάσοπούλα της ηλικίας σου
δεν μπορώ νά σου συστήσω έγώ· θά τά
βρίσκεις μόνη σου παρακολουθώντας την
“Αλληλογραφία μου, τούς Διαγωνισμούς,
τις Μ. ‘Αγγελίες κτλ. όπου συχνά άνα-
φέρεται ή φαίνεται κι’ ή ηλικία τους. Τά
πρώτα σου κομμάτια θά τά κρίνω βέβαια
μ’ έπιείκεια, αλλά κι’ έν άπορροφθών,
ναι, δεν πρέπει νάπογητευθής. Με τό
περίσσευμα πού έστειλα 3 τετράδια.

“Ορισμένως, Νάϊ Ντούς, αυτά πού γρά-
φουμε είναι «ό καθρέφτης της ψυχής μας». Κι’
άκριβδς όταν καθρεφτίζουμε την ψυχή
μας—δηλαδή όταν είναι ειλικρινή, γνή-
σια, πηγαία—έχουν αξία. Και τά δικά σου
τέτοια έλπίζω νά είναι—δεν τά διαβάσα
άκόμα—άφου γράφεις από λίσση στη λο-
γοτεχνία, από ψυχική ανάγκη, κι’ όχι με
τό στανιό, από φιλοδοξία νά φανής και
σέ κοντά με τούς άλλους. Ναι, άργότερα

νά μου στείλεις και τό μεγάλο, νά τό
διαβάσω και νά σου πω τη γνώμη μου.

Χαίρω, Μαργαρίτα, πού άποφάσισες
νά μου γράφεις. Ναι, άφού πές στη Β’
Γυμνασίου και έγινες συνδρομήτρια πρό
τεσσάρων ετών, θά ήσουν μικρή ως πέρ-
σου, και φέτος μόνο μεγάλωσες άρκετά για
νά λαβαίνεις μέρος και στην κίνηση. Δεν
χρειάζεται κανένα ειδικό ταλέντο για νά
μου γράφεις, νάνταλλάσσης Μ. Μυστικά,
νά δημοσιεύσης Μ. ‘Αγγελίες και νά λύνης
‘Ασκήσεις. Στούς λογοτεχνικούς Διαγωνι-
σμούς—ποίημα, διήγημα κτλ.—μην άπαν-
τς πρός τό παρόν, κι’ άργότερα, πού
ξέρει, μπορεί νά βρής πώς έχεις ικανότη-
τα και γι’ αυτούς... Σου έστειλα και τόν
‘Οδηγό και περιμένω.

Στοιχειωμένη Πύργε, άντιπρόεδρος των
‘Ασούλλητων Σκιών, έγκάρδιες ευχές
για την 13η επέτειο των γενεθλίων σάς.
Κι’ έγώ δεν πιστεύω στη «γρουσουζιά»
του αριθμού 13, ούτε όμως και στο «γού-
ρι» του, γι’ αυτό στόν καυδή πού έκα-
μαν στό σπίτι σου την ήμέρα της γιορ-
τής σου ή ‘Αττί ‘Ιράμ και τό Τριφύλλι,
μού φαίνεται πώς κι’ οι δυό... είχαν
άδικο. Διηγήθηκα για τό πάθημα του πο-
τισού σου, πού σέ κράτησε στο κρεβάτι ά-
κόμη και τις ήμέρες του Πάσχα. Τώρα
βέβαια θά είναι έντελως καλά και μπο-
ρείς νά εκπληρώσης την έπιθυμία σου,
νάρθης δηλαδή στο γραφείο μου, πού θά
ναι χαρά και για μάς.

Διάνα, σ’ ευχαριστώ πολύ για τό έ-
σπάθωμα και για όλα. Ναι, νά μου έγ-
γράψης δσες καλές φίλες μπορείς και νά
τις κάμψ νά μάγαπήσουν όπως μάγαπες
και σύ. Τό κομμάτι σου δεν τό διαβάσα
άκόμα, τά Παίδ. Πνεύματα όμως είναι
καλά και θά δημοσιευθούν δσα κληρω-
θούν (γιατί, καθώς θά είδες στόν οδηγό,
αυτά δημοσιεύονται δια κλήρου). Μόνο
τό σκίτσο σου είναι άτεχο και δεν θά
δημοσιευθής. Στέλνω μου δ,τι θέλεις και
γράφει μου δσα θέλεις—δε με ζαλίζεις,
έννοια σου.

Κι’ έγώ, σαν τούς άλλους, Αίέν ‘Αρι-
στεύειν, θά σου ευχηθώ νά ζήσης άλλα
84 χρόνια, άφου έκλεισες πιά τά δεκάτη.
‘Αλλά γιατί νά προσδιορίζουμε; Δεν μπο-
ρεί νάγαι λιγώτερα άπ’ δσα σου ώρισε ό
Θεός; τόσοι και τόσοι δεν πέρασαν τά
εκατό: “Ω, κανένα μέτρο δεν έλαβα για
χαρτί, κι’ άν λείψω με τόν πόλεμο, δεν
ξέρω κι’ έγώ τί θά γίνει. Τό τυπογρα-
φικό χαρτί, βλέπεις, δεν είναι τώρα ελεύ-
θερο και δεν μπορεί κανείς νάγοράση πε-
ρισσότερο άπ’ δσο χρειάζεται και νά τό
φυλάξη. “Ο Θεός λοιπόν βοηθός. Τό ρήμα
αυτό άλλοι τό παράγουν από τό μυητά-
ζω, (σκούπτω δηλαδή για νά ιδώ) έπομέ-
νως κνττάζω, κι’ άλλοι από τό κοίτη,
έπομένως κοιτάζω (σκούπτω πάλι για νά
ιδώ) τό βάθος, δηλ. νά ιδώ καλά). Με οι
είναι τό έπικρατέστερο.

Σ’ άλλους δεν έχω σήμερα τόπο γ’ ά-
παντήσω. ‘Επίσης και τά κομμάτια της
Σ. Σ. Σ. πού έλαβα αυτή την έβδομάδα,
θά τ’ αναφέρω με της έρχομένης στο έρ-
χόμενο.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΟΝ

Νέα Ψευδώνυμα: Διλόγνα, κ.(:)
Μικρή Βιτροπούλα, κ. (ΝΡ). Διαπλάσο-
κράτωρ, ά. (πρώην Λόης ‘Αλδης και
Πλοίσταρχος Νέρος). ‘Ηλιακίς, κ. (πρώην
Διάνα). Μικρή ‘Αγνωστή κ. (ΑΣ).

“Η Διάπλασις άσπάζεται τούς φίλους
της: Σναθάρι (οί λύσεις δευτέρας λαοό-
χαρτο έστειλα κι’ έχω στη διάθεσή σου

